

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

«Затверджено»

Голова приймальної комісії
Львівського державного
університету фізичної культури
імені Івана Боберського

Євгеній ПРИСТУПА

" 10 " квітня 2023 р.

ПРОГРАМА

вступного іспиту для іноземців з фаху

«ХОРЕОГРАФІЯ»

для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 024 «Хореографія»

Розглянуто і затверджено на засіданні
приймальної комісії ЛДУФК
ім. Івана Боберського,
протокол № 6 від "10" квітня 2023 р.

ЛЬВІВ – 2023

Абітурієнти, що вступають на спеціальність 024 Хореографія другого рівня вищої освіти (магістерського), мають бути наділені розвинутим відчуттям ритму, зоровою та музичною пам'яттю, здоровим суглобно-м'язовим апаратом та мати перший рівень вищої освіти (бакалаврський) з галузі знань – 02«Мистецтво»або «Педагогічна освіта». Перевага надається абітурієнтам, що мають власні публікації, ведуть активну концертно-конкурсну діяльність, мають власні нагороди, грамоти, дипломи і т. ін.

Фахове випробування проводиться у вигляді іспиту, що складається з 4-х частин.

1. Методика викладання класичного танцю.

2. Методика викладання народно-сценічного, сучасного або бального танцю.

3. Створення та виконання хореографічного твору.

4. Теоретичні питання з методики хореографічної освіти

Результати фахового випробування оцінюються за шкалою до 200 балів. До участі у фаховому випробуванні та у конкурсному відборі не допускаються: 1) особи, які без поважних причин не з'явилися у визначений розкладом час; 2) особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого цими Правилами мінімального рівня; 3) особи, які забрали документи після дати закінчення прийому документів.

Перша частина передбачає показ абітурієнтом вправ класичного танцю з методичними вказівками до неї. Друга частина передбачає показ абітурієнтом вправи народно-сценічного танцю, або зв'язки на матеріалі сучасного чи бального танцю з методичними вказівками до неї. Третя частина передбачає створення та виконання хореографічного твору на основі різних жанрів хореографічного мистецтва (бального танцю, класичного танцю, народного танцю, сучасного танцю), який він підготував самостійно. Тривалість хореографічної композиції – **2,5- 3,5** хвилин; обов'язкова наявність фонограми. За якість звучання фонограми відповідає абітурієнт. Четверта частина передбачає усні відповіді на запитання з методики хореографічної освіти.

Перелік тем до четвертої частини іспиту

Теорія та методика викладання класичного танцю

Виникнення та становлення школи класичного танцю. Розвиток та збагачення теорії і методики викладання класичного танцю. Виразні засоби класичного танцю. Основні вимоги класичного танцю: постава та її значення в класичному танці, танцювальний крок; виворотність та її естетичні функції; апломб у класичному танці; plie у класичному танці; м'якість ніг та гнучкість тулуба, як засіб виразності класичного танцю. Розвиток виконавської майстерності на уроках класичного танцю, акторська майстерність та її використання на уроках класичного танцю, творча уява та емоційне наповнення рухів, з'єднання музичних образів з пластичними.

Методика вивчення вправ класичного танцю в розвитку. Позиції рук, позиції ніг. Plie. Relevana півпальцях. Група battements. Вправи rond de jambe. Port de bras. Малі пози. Великі пози. Танцювальні кроки. Групи стрибків: з двох ніг на дві ноги, з двох ніг на одну, з однієї на дві, на одній нозі, з однієї на другу. Заноски (batteries). Повороти на підлозі. Пози в поворотах. Танцювальні кроки в повороті. Піруети (les pirouettes): малі, напівпіруети, великі, великі напівпіруети. Стрибки з поворотами, тури повітряні. Структура уроку класичного танцю. Особливості побудови екзерсису біля станка та на середині зали. Задачі уроку класичного танцю. Термінологія класичного танцю. Послідовність виконання екзерсису. Частина уроку та їх тривалість. Розвиток музичності. Музичний супровід уроку. Підготовча робота педагога класичного танцю до уроку. Вивчення програми, визначення змісту занять, план-конспект уроку. Методика складом комбінацій екзерсису, allegro. Педагогічний досвід видатних викладачів класичного танцю.

Теорія та методика викладання народно-сценічного танцю

Витоки народно-сценічного танцю Джерела виникнення хореографічного мистецтва. Хореографічна лексика, характерна для різних народів в її історично-еволюційному розвитку; лексичні особливості, манер та стиль виконання національних рухів. Достовірність характеру танцю та засобу виразності при створенні художнього образу. Основні положення рук, ніг, розташування танцюристів у масових і парних національних танцях. Розміщення виконавця на площині, точки зали, напрямки руху, основні поняття щодо роботи біля опори. Групи вправ народно-сценічного танцю: вправи на присідання, вправи на розвиток рухливості ступні колообертальні та обертальні вправи, вправи на м'яке розкривання ноги, вправи на розвиток кроку та інерції руху, дріботіння, дрібні вистукування, технічні вправи, оберти, стрибки з елементами акробатики, вправи на перегинання корпусу. Особливості побудови екзерсису народно-сценічного танцю. Методика підготовки та проведення уроку з народно-сценічного танцю. Структура занять. Характеристика стилю та манери виконання рухів, лексичних угруповань, основні положення рук, голови, постави в російському, молдавському, білоруському, польському, угорському, італійському, іспанському танцях. Академізм польського, угорського, іспанського танців. Взаємозв'язок та відмінність екзерсису народно-сценічного та класичного танців. Види хореографічного мистецтва. Танцювальні жанри та форми. Класифікація танців.

Теорія та методика викладання українського народного танцю

Джерела українського народного танцю. Народний танець і музика. Розвиток народного хореографічного мистецтва України. Творчість видатних діячів українського хореографічного мистецтва. Балетмейстери: П.Вірський, М.Вантух, О.Гомон, В., А.Кривохижа, В.Петрик, Д.Ластівка, К.Василенко, Г.Клоков, Ярослав та Василина Чепорчук. Педагоги українського народно-сценічного танцю: Є.Зайцев, О.Колосок, В.Зубатов, О.Голдріч. Різновиди форм танцювальних колективів України: ансамблі пісні та танцю, танцювальні групи народних хорів, ансамблі народного танцю. Взаємозв'язок та відмінність сценічного та фольклорного танців. Взаємозв'язок та взаємовплив лексики українського народного танцю та лексики танців іноетнічного населення України. Збагачення українського народно-сценічного танцю формотворчими елементами класичного танцю у постановках П.Вірського. Характеристика історико-етнографічних регіонів України. Рухи, лексичні угруповання, комбінації, етюди та танці регіонів України: Центральна Україна, Полісся, Буковина, Закарпаття, Поділля, Прикарпаття (бойки, лемки), Гуцульщина, Слобожанщини, Степової України, Волині. Українську хореографічну лексику в її історично-еволюційному, образно-тематичному, структурно-функціональному розвитку. Пов'язувати морфологію руху з образністю лексики і хореографічним текстом. Лексичні елементи, комбінації і угруповання, які використовуються в українських народних та народно-сценічних танцях на жартівливу тематику і молодіжних танцях. Лексичні угруповання, що імітують трудові процеси в українському народному та народно-сценічному танцях. Використання реквізиту, атрибутики, бутафорії в українському народному танці. Характеристика комплексу сценічного одягу танців регіонів України. Структура занять з українського народного танцю. Методика побудови уроку українського народно-сценічного танцю. Тривалість частин уроку. Положення рук, корпусу, голови в парних та масових танцях. Особливості побудови занять на середині зали з українського народного танцю.

Теорія та методика викладання сучасного або бального танцю

Визначити зміст терміну "Позиції ступні" у європейських танцях. Визначити зміст терміну "Побудова" у європейських танцях. Визначити зміст терміну "Ступінь повороту" у європейських танцях. Визначити зміст терміну "Підйом та зниження" у європейських танцях. Визначити зміст терміну "Робота ступні" у європейських танцях. Визначити зміст термінів "Протидія корпусу" та "Позиція протидії корпусу" у європейських танцях. "Керівництво" та "Підпорядкування" у європейських танцях.

Розкрити зміст терміну "Керівництво (ведіння) в латиноамериканських танцях. Визначити зміст терміну та перелічити "Основні позиції" в латиноамериканських танцях. Визначити положення корпусу в латиноамериканських танцях. Альтернативні форми "Ча-ча-ча шасе" в латиноамериканських танцях. Музичні конструкції танцю "Джайв". З'ясувати рахунок та тривалість за ударом у танці "Самба". Особливості використання термінів "Побудова" та "Ступінь повороту" в латиноамериканських танцях. Учбово-тренувальний комплекс сучасних бальних танців.

Перелічити методи навчання у сучасній бальній хореографії. Основні танцювальні форми у сучасному бальному танці. "Формейшн" – зміст терміну та структурна побудова. З'ясувати методи розучування танцювальних рухів у сучасній бальній хореографії.

Характеристика видів та напрямків сучасної хореографії. Техніка виконання та методика навчання окремих видів сучасного танцю (модерн, контемпорарі, брейк та ін.). Характеристика та особливості танцювального напрямку Нір-Нор. Історія появи та розвитку танцювального напрямку Breakdance. Характеристика та особливості танцювального напрямку Breakdance. Методика виконання roll down та roll up. Основні принципи технік джаз танцю: поліритмії, ізоляції, поліцентрії, опозиції, мультиплікації. Які жанри увібрав в себе мюзикл. Методика виконання технічних принципів джаз танцю (координація, поліритмія). Історія виникнення джазової музики і її відмінні риси. Методика виконання екзерсису модерн танцю. Засновники модерн танцю та їх заслуги. Основні принципи афро-джаз танцю. Марта Грехем та її техніка. Внесок Лестера Хортон в розвиток модерн-джаз танцю. Історія виникнення та розвитку стилю сучасного танцю – contemporary. Творчий шлях Радю Поклітару та «Київ Модерн Балету». Модерн – танець та його техніки. Стрейчінг як засіб розвитку фізичних можливостей танцівника. Експериментальні погляди Моріса Бежара.

Мистецтво балетмейстера

Сфери творчої діяльності балетмейстера. Філософське розуміння танцю. Еволюція балетмейстерської творчості. Творчі концепції балетмейстерів минулого та значення їх діяльності у розвитку хореографічного мистецтва. П'ять взаємопов'язаних етапів в процесі роботи балетмейстера над створенням хореографічного твору. Ідея, тема, сюжет та їх втілення в хореографічному творі. Основні закони драматургії хореографічного твору. Архітектоніка хореографічного твору. Програма - основа створення майбутньої хореографічної постановки. Робота над складанням музично-композиційного плану. Музика в хореографічному творі. Змістовний зв'язок танцю з метро ритмічною структурою та формою музичного твору. Злиття сенсорних образів в хореографічному творі. Хореографічний текст. Розвиток рухів танцю. Два шляхи розвитку руху. Танцювальні рухи, пози, жести, пантоміма, міміка. Розвиток природних рухів. Руйнівна сила обманних рухів та жестів. Поетична образність хореографічного твору. Малюнок танцю - компонент композиції. Графіка хореографічних фігур в загальних та суттєвих рисах. Психологічний характер малюнків. Класичні норми побудови сюжету хореографічного твору та їх трансформація.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівні компетенції	Бали	Критерії
I. Початковий	0-60	У відповіді абітурієнт не продемонстрував знання основного програмного матеріалу; не орієнтується в питаннях програми; не знає основної літератури. Абітурієнт не володіє знаннями з методики виконання матеріалу з класичного, народно-сценічного й сучасного бального танців. Під час виконання рухів виявляється повна невідповідність стилю, жанру, лексики обраного виду хореографії.

	61-100	У відповіді абітурієнт показав суттєві недоліки в знаннях основного програмного матеріалу; недостатньо орієнтується в питаннях програми; допустив принципові помилки при формуванні основних положень відповіді; частково засвоїв програмний матеріал. Абітурієнт виявляє слабе володіння теоретичним матеріалом у галузі хореографії, не може надати відповіді на запитання. Абітурієнт володіє знаннями з методики виконання матеріалу з класичного, народно-сценічного й сучасного бального танців на рівні окремих фрагментів, що становить незначну його частину. Під час виконання рухів виявляються значні порушення координації, загальмованість лексичної пам'яті.
II. Середній	101-130	У відповіді абітурієнт продемонстрував знання основного програмного матеріалу, але допустив окремі помилки при формуванні основних положень відповіді; не повністю засвоїв програмний матеріал. Абітурієнт виявляє низький рівень ерудиції, не може самостійно виправляти власні помилки, не достатньо володіє термінологією. Абітурієнт орієнтується у матеріалі з методики виконання класичного, народно-сценічного й сучасного бального танців. Під час виконання рухів показав середній рівень майстерності, не завжди може показати правильну техніку, відсутні артистизм і музикальність виконання.
	131-160	Абітурієнт продемонстрував знання програмного матеріалу; засвоїв основну літературу; дещо неправильно побудував відповідь, допустив непослідовність у викладенні матеріалу, не підкреслив ключових моментів, не міг аргументовано відповісти на питання. Абітурієнт орієнтується у матеріалі з методики виконання класичного, народно-сценічного й сучасного бального танців. Під час виконання рухів показав середній рівень майстерності, однак не завжди може показати високий рівень координації, гнучкості, музикальності та артистизму.
III. Високий	161-180	У відповіді абітурієнт продемонстрував знання програмного матеріалу; здатність до аналізу узагальнення ключових положень та знання основної літератури, проте має поверхневі знання у додатковій літературі. Абітурієнт виявляє середній рівень ерудиції, відповідає на запитання іспиту з деякими помилками, які виправляє самостійно. Абітурієнт володіє матеріалом з методики виконання класичного, народно-сценічного й сучасного бального танців. Під час виконання рухів показав досить високий рівень майстерності, проте в окремих моментах композиції відсутні правильна техніка виконання, музикальність та артистизм.
	181-200	У відповіді абітурієнт продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу;

	<p>продемонстрував здатність до творчого аналізу узагальнення ключових положень та знання основної й додаткової літератури. Абітурієнт демонструє точне і грамотне знання методики виконання рухів та комбінацій класичного, народно-сценічного й сучасного бального танців; технічне виконання основних елементів. Абітурієнт виявляє високий творчий потенціал, має відповідний рівень ерудиції, точно і правильно відповідає на всі запропоновані питання іспиту.</p>
--	--

Література з дисципліни «Методика викладання хореографії»

1. Бондаренко Л. Методика хореографічної роботи в школі. – Харків: Радянська школа, 1977. – 213 с.
2. Голдрич О. Методика роботи з хореографічним колективом. – Львів: Каменярь, 2002. – 64 с.
3. Гусев Г. Методика преподавания народного танца. Упражнения у станка. – М.: Владос, 2003. – 208 с.
4. Гусев Г. Методика преподавания народного танца. Танцевальные движения и комбинации на середине зала. – М.: Владос, 2003. – 208 с.
5. Гусев Г. Методика преподавания народного танца. Этюды. – М.: Владос, 2003. – 208 с.: ноты.
6. Зубатов С. Основи викладання українського народно-сценічного танцю. – К.: ІПКПК, 1995.
7. Цветкова Л. Методика викладання класичного танцю. – К.: Альтерпрес, 2005. – 324 с.: іл.
8. Костровицкая В. Сто уроков классического танца – Л.: Искусство, 1981.
9. Костровицкая В., Писарев А. Школа классического танца – Л.: Искусство, 1986.
10. Тарасов Н. Классический танец . – М.: Искусство, 1981.

Література з українського народного танцю

1. Антипова І. Танці Поділля. – К.: Мистецтво, 1971.
2. Балог К. Мої роси і зорі .- Ужгород.: Закарпатське видавництво, 1989.
3. Балог К. Танці Закарпаття. – К. : Мистецтво, 1986.
4. Бондаренко Л. Святковий хорівод. – К.: Музична Україна, 1981.
5. Боримська Г. В. Самоцвіти українського танцю. – К.: Мистецтво, 1974.
6. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю. – К.: Мистецтво, 1996.
7. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. – К. : Мистецтво, 1971.
8. Василенко К. Ю. Сюжетні танці. – К.: Мистецтво, 1966.
9. Василенко К. Ю. Танці Київщини, К.: Мистецтво, 1982.
10. Василенко К. Ю. Український народний танець. – К.: Мистецтво, 1981.
11. Верховинець Теорія українського народного танцю. – К.: Музична Україна, 1980.
12. Вірський П. П. У вихорі танцю. – К.: Мистецтво, 1977.
13. Герасимчук Р. Гуцульські танці. – Львів: Каменярь, 1979.
14. Григорьев П. Элементы движений украинского народного танца. – К.: Обр. мистецтво, 1961.
15. Гуменюк А. Українські народні танці. – К.: Наукова думка, 1969.
16. Гуреев Ю. Танцює “Подольничик”. – К. : Музична Україна, 1981.
17. Зайцев Є. В. Основи народно-сценічного танцю. – К. : Мистецтво, 1976.
18. Збірник танців Танцює “Волинянка”. – К. : Мистецтво, 1972.
19. Зубатов С. Основи викладання українського народно-сценічного танцю. – К.: ІПКПК, 1995.
20. Кречко М. Ми з Верховини. – К. : Мистецтво, 1964.

21. Пасютинська В.М. Своєобразіє Прикарпатської народно-сценічної хореографії – бойки, лемки, гуцули.- К.: Інст.культури, 1978.
22. Сидоренко П. У вихорі танцю. – К.: Мистецтво, 1977
23. Уварова Н. Танці Полтавщини. – К.: Мистецтво, 1969.
24. Чопорчук Я. “Голубка” (Танці Прикарпаття у запису П. Сидоренко) – К. :Мистецтво, 1972.

Література з класичного танцю

1. Базарова Н. Классический танец. – Л.: Искусство, 1975.
2. Базарова Н., Мей В. Азбука классического танца. – Л.: Искусство, 1883.
3. Балет. Энциклопедия. – М.: Советская энциклопедия, 1981.
4. Бахрушин Ю. История русского балета. – М.: Искусство, 1977.
5. Бочарникова Э. Странаволшебная – балет. – М.: Детская литература, 1974.
6. Бочарова Э, Иноземцева Г. Тем ктолюбит балет. – М.: Русский язык, 1980.
7. Ваганова А. Основы классического танца. – Л.: Искусство, 1980.
8. Ванслов В. Балеты Григоровича и проблемы хореографии – М.: Искусство, 1971.
9. Ермолаев Сборник статей . – М.: Искусство, 1974.
10. Жданов Л. Школа Большого балета. – М.: Планета, 1974.
11. Иванова С. Марина Семенова. – М.: Искусство, 1965.
12. Константинова М. Екатерина Максимова. – М.: Искусство, 1982.
13. Костровицкая В. Сто уроков классического танца – Л.: Искусство, 1981.
14. Костровицкая В., Писарев А. Школа классического танца – Л. :Искусство, 1986.
15. Красовская В. История русского балета. - Л. : Искусство, 1978.
16. Красовская В., Нижинский – Л.: Искусство, 1974.
17. Ленинградский балет сегодня. Сборник статей. № 1 – Л-М.: Искусство, 1967.
18. Ленинградский балет сегодня. Сборник статей. № 1 – Л-М.: Искусство, 1968
19. Львов - Анохин Б. Мастера Большого балета. – М.: Искусство, 1976.
20. Мастера Большого балета. Сборник статей. – М.: Советский композитор, 1976.
21. Мессерер А. Уроки классического танца. – М.: Искусство, 1967.
22. Павлова А. Сборник статей – М.: Иностранная литература, 1956.
23. Рославлева Н. Майя Плисецкая. – М.: Искусство, 1968.
24. Рославлева Н. Марис Лиєпа. – М.: Искусство, 1978.
25. Сергеев К. Сборник статей. – М.: Искусство, 1974 .
26. Смирнова М. Основные элементы классического танца – М., 1979.
27. Соколов – Каминский А. Советский балет сегодня . – М.: Искусство, 1983.
28. Тарасов Н. Классический танец . – М.: Искусство, 1981.
29. Тейдер В. Александр Лапаури. – М.: Искусство, 1980.
30. Тихомиров В.Д. Сборник статей. – М.: Искусство, 1971.
31. Чернова Н. От Гельдер до Улановой. – М.: Искусство, 1979 .
32. Эльяш Н. Образы танца. – М.: Знание, 1971.

Література з народно сценічного танцю

1. Гойлезовський К. Образи російської народної хореографії. – М.: Мистецтво, 1964.
2. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. К.: Мистецтво, 1971.
3. Захаров Р. Слово о танце. – М.: Молодая гвардия, 1979.
4. Зацепіна К., Клімов А., Ріхтер К., Толстая Н. Народно-сценічний танець. - М., 1976.
5. Иноземцева Г. Народны танцы. – М.: Искусство, 1971.
6. Камін В. Народно-сценічний танець у дитячому хореографічному колективі. - К.: Інститут змісту і методів навчання, 1996.
7. Климов А. Основы русского народного танца. М.: Искусство, 1976.
8. Куберт В., Мардарь М. Молдавські народні танці. – Кишинів, 1969.
9. Лопухов А., Бочаров А., Ширяев А., Основы характерного танцю. Мистецтво, 1939.
10. Степанова Л. Народні танці. – М.: Радянська Росія, 1968.
11. Стуколкінка Н. Уроки характерного танцю. – М.: Втт., 1972.
12. Сюжетні танці. – М.: Мистецтво, 1970.
13. Танці народів. Випуск № 3, 4. – М.: Мистецтво, 1967, 1969.

14. Тараканова А., Климчук Л. Хореографія у школі. - К.:1995.
15. Ткаченко Т. Народний танець. – М.: Мистецтво, 1971-1975.
16. Устинова Т. Російський народний танець – репертуар і методика. - М., 1976.
17. Хворост І. Білоруські танці .- Мінськ.: Білорусь, 1977.
18. Чурко Ю. Білоруські народні танці. – Мінськ.: Наука і техніка, 1972.
19. Эльяш М. Образытанцев. – М.: Знание, 1970.

Література з дисципліни «Мистецтво балетмейстера»

1. Бахрушин Ю. А. ИсторияРусскогобалета. – М.:, 1977.
2. Бахрушин Ю. Историярусскогобалета. – М., СоветскаяРоссия, 1964.
3. Бежар М. Мгновения в жизни другого. - М., 1989.
4. Боримська І. Самоцвіти українського танцю – К. Мистецтво, 1974.
5. Вальберх И. Изархива балетмейстера. – М. Искусство, 1969.
6. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю. – К. Мистецтво.
7. Васнлов В. Балеты Ю. Григоровича и проблемыхореографии. - М., 1971.
8. Верховинець В. Теорія українського народного танцю – К.: Музична Україна.
9. Верховинець В.М. Теорія українського народного танцю. – К., 1990.
10. Гойлезовский К. Образы русской народной хореографии. – М.: Искусство, 1964.
11. Гойлезовский К.Я. Образы русской народной хореографии. – М.,1964.
12. Гуменюк А. НароднехореографічнемистецтвоУкраїни. – К.: Мистецтво,1986.
13. Добровольская Г. Балетмейстер Леонид Якобсон. - Л., 1968.
14. Дункан А. Танец будущего. Моя жизнь. - К., 1989.
15. Захаров Р. В. Беседы о танце. – М., 1963.
16. Захаров Р. В. Искусство балетмейстера. – Л.,1954.
17. Захаров Р. Слово о танце. – М.: Молодая гвардия, 1979.
18. Захаров Р. Сочинение танца – М.: Искусство, 1983.
19. Карсавина Т.П. Театральная улица. - М., 1971.
20. Красовская В. М .Русский балетный театр. т. 1-2., Л-М, 1958, 1963.
21. Красовская В. М. Западноевропейский балетный театр.Преромантизм. Очерки, истории .Л., 1983.
22. Красовская В. М. Западноевропейский балетный театр от истоков до середины 18 века. Очерки. – Л., 1979.
23. Красовская В. М. Западноевропейский балетный театр. Эпоха Новера. - Л., 1981.
24. Красовская В. М. История русского балета. – Л., 1978.
25. Красовская В. М. Статьи о балете. – Л., 1967.
26. Львов-Анахин Б. Балетные спектакли последних лет. - М., 1972.
27. Львов-Анохин Б. Галина Уланова. - М., 1970.
28. Музыка и хореография современного балета. – Л.: Музыка, 1987.
29. Новер Ж.Ж. Письма о танце. – Л., 1927.
30. Петипа Н. Материалы, воспоминания, статьи. Сборник. - Л., 1971.
31. Смирнов И. Искусство балетмейстера. – М.: Просвещение, 1986.
32. Соллертинский И. Статьи о балете. – М.: Искусство, 1958.
33. Станішевський Ю. Балетний театр Радянської України. – К., 1986.
34. Станішевський Ю. Обрії музичного театру. - К., 1968.
35. Станішевський Ю. П. П. Вірський. – К., 1962.
36. Станішевський Ю. Український Радянський балетний театр .- К., 1970.
37. Сто балетных либретто. – Л.: Музыка, (все издания)
38. Тихонова Н. Девушка в синем. - М., 1992.
39. Уральская В. Рождение танца. – М., 1974.
40. Фокин М. Против течения. – М., Л.: Искусство, 1962.
41. Чижова А. Танцует Березка - М., 1967.
42. Чудовский М. Ансамбль Игоря Моисеева .- М., 1959.
43. Энциклопедия “Балет” – М.: Советская энциклопедия, 1981.